

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

2023-01-23 Nr. (18.18-31-1 Mr) R-300

DĖL GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO PERMOKOS GRAŽINIMO

Primename, kad nuolatiniai Lietuvos gyventojai¹, pageidaujantys pasinaudoti Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme² nustatytais mokesčio lengvatomis ir susigrąžinti dalį pajamų mokesčio, išskaičiuoto (sumokėto) nuo 2022 m. mokesčio laikotarpio pajamų, arba sumažinti mokėtiną pajamų mokesčių, iki š. m. gegužės 2 d. turi deklaruoti metines pajamas.

Kas gali susigrąžinti pajamų mokesčio permoką?

Pasinaudoti pajamų mokesčio lengvatomis ir susigrąžinti išskaičiuoto (sumokėto) pajamų mokesčio dalį gali gyventojai, kurie 2022 metais:

1. gavo su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų³, bet nepasinaudojo metiniu NPD⁴.

Pritaikius GPMĮ 20 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuotą metinį NPD, jį atitinkanti su darbo santykiais susijusių pajamų suma yra neapmokestinama pajamų mokesčiu. Jeigu šia mokesčio lengvata gyventojai 2022 m. nepasinaudojo, t. y. jei darbdavys, išmokėdamas darbo užmokesčių, NPD nepritaikė arba per metus pritaikė mažiau nei 12 mėnesių NPD, tai gyventojui gali susidaryti pajamų mokesčio permoka.

Pasinaudoti teise į visą priklausantį metinį NPD ir susigrąžinti pajamų mokesčio permoką gali gyventojai, dirbę ne visus 2022 metus, taip pat tie, kuriems NPD buvo pritaikytas ne visas, arba kurie darbdaviams nebuvo pateikę prašymo taikyti NPD.

Susigrąžinti nuo darbo užmokesčio išskaičiuoto pajamų mokesčio dalį taip pat gali riboto darbingumo asmenys, kuriems dėl nustatyto riboto darbingumo, neįgalumo ar specialiųjų poreikių 2022 m. nebuvo pritaikyti didesni (810 ar 870 eurų) mėnesio NPD.

Jeigu gyventojų 2022 m. metinės pajamos nesiekia 34 370,67 eurų⁵, tai dėl nepritaikyto metinio NPD arba pritaikytos ne visos jo sumos susidariusią pajamų mokesčio permoką gyventojai gali susigrąžinti deklaruodami metines pajamas.

Tik su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų (arba jų ir priskiriamų neapmokestinamosioms pajamoms) gavę gyventojai taikytino metinio NPD, mokėtino ar grąžintino GPM sumas gali apskaičiuoti savarankiškai, pasinaudoję Valstybinės mokesčių inspekcijos⁶ interneto svetainėje skelbiama metinio NPD skaičiuokle: <https://www.vmi.lt/evmi/metinio-neapmokestinamojo-pajamu-dydzio-skaicuokle>.

¹ Toliau – gyventojai.

² Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas.

³ Toliau – su darbo santykiais susijusios pajamos.

⁴ Neapmokestinamasis pajamų dydis.

⁵ T. y. pajamų lygis, kurį pasiekus, metinis NPD netaikomas.

⁶ Toliau – VMI.

Svarbu ir tai, kad, taikant mėnesio NPD, atsižvelgiama tik į darbo užmokesčio (su priedais bei priemokomis) sumą, o, apskaičiuojant metinį NPD, – į bendrą metinių pajamų sumą⁷, todėl, gavus ir kitų apmokestinamųjų pajamų, metinis NPD sumažėja ar visai netaikomas. Sumažėjus 2022 m. metiniam NPD, gyventojui atsiranda pareiga deklaruoti metines pajamas, perskaičiuoti metinį NPD ir sumokėti pajamų mokesťį. Riboto darbingumo asmenims, teisę į didesnius NPD (810 ar 870 eurų) turėjusiems visus 2022 metus, metinis NPD (9 720 ar 10 440 eurų) yra taikomas, neatsižvelgiant į metinių pajamų sumą;

2. per mokesťinį laikotarpį patyrė GPMĮ 21 straipsnyje nurodytas išlaidas, t. y. 2022 metais mokėjo:

2.1. gyvybės draudimo įmokas pagal gyvybės draudimo sutartį, kurioje nustatyta, kad gyvybės draudimo išmoka išmokama ne tik įvykus draudžiamajam įvykiui, bet ir pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui ir naudos gavėju draudimo laikotarpio pabaigoje yra:

- pats gyventojas,
- gyventojų sutuoktinis,
- gyventojų nepilnamečiai vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje),
- iki 18 metų ir vyresni neįgalieji vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečiai asmenys, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis,
- iki 18 metų ir vyresni vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečiai asmenys, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia);

2.2. pensijų įmokas į III pakopos pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų ir (ar) jiems analogiškų subjektų, veikiančių Europos ekonominės erdvės⁸ valstybėje, turimus pensijų fondus pagal pensijų kaupimo sutartį, kurioje naudos gavėju kaupimo laikotarpio pabaigoje yra:

- pats gyventojas,
- gyventojų sutuoktinis,
- iki 18 metų ir vyresni neįgalieji vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis,
- iki 18 metų ir vyresni vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečių asmenų, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia);

2.3. papildomas kaupiamasis pensijų įmokas į II pakopos pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų ir (ar) jiems analogiškų subjektų, veikiančių EEE valstybėje ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) valstybėje narėje, turimus pensijų fondus, kurios mokamos pagal Pensijų kaupimo įstatymo 8 str. 4 dalies nuostatas ir kurios yra didesnės negu 3 proc. gyventojų pajamų, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos;

2.4. už profesinį mokymą pagal formaliojo profesinio mokymo programą, kurią baigus įgyjama atitinkama kvalifikacija, formaliojo profesinio mokymo programos modulį, kurį baigus įgyjama atitinkama kompetencija (kompetencijos), ir (ar) už studijas, kurias baigus įgyjama aukštojo mokslo kvalifikacija.

Jei už studijas ar profesinį mokymą sumokėta skolintomis lėšomis (tam tikslui paimta iš kredito įstaigos paskola), tai iš metinių pajamų gali būti atimta per mokesťinį laikotarpį gražinta šios paskolos dalis;

2.5. palūkanas už vieną iki 2008-12-31 paimtą kreditą (arba jo dalį) vienam gyvenamajam būstui statyti arba jam įsigyti arba už gyvenamojo būsto finansinę nuomą (lizingą).

Bendra visų atimamų išlaidų (t. y. gyvybės draudimo įmokų, įmokų į II ir III pakopos pensijų fondus, palūkanų už kreditą būstui įsigyti ar statyti, už profesinį mokymą ar studijas sumokėtų įmokų) suma negali viršyti 25 procentų apmokestinamųjų pajamų, kurioms taikomas 15, 20 ar 32 procentų pajamų mokesčio tarifas, sumos, apskaičiuotos iš visų mokesťiniais metais gautų pajamų

⁷ Į metines pajamas metinio NPD taikymo tikslu neįskaičiuojamos neapmokestinamosios pajamos, išmokos, gyventojui išmokėtos pagal pasibaigusią arba nutrauktą gyvybės draudimo ar pensijų kaupimo sutartį, neviršijančios sumokėtų įmokų sumos, ne individualios veiklos pajamos, gautos už parduotas ar kitaip perleistas nuosavybės atliekas (apmokestintas taikant 5 proc. mokesčio tarifą), taip pat iš veiklos pagal verslo liudijimą gautos pajamos.

⁸ Toliau – EEE valstybė.

atėmus GPMĮ 16 straipsnio 1 dalies 1-5 punktuose nurodytas sumas. Be to, atimamų gyvybės draudimo įmokų ir/ar įmokų į III ir II pakopos pensijų fondus išlaidų suma bet koku atveju **negali viršyti 1 500 eurų**.

Kaip susigrąžinti pajamų mokesčio permoką?

Pajamų mokesčio permoka apskaičiuojama gyventojų pateiktoje pajamų mokesčio deklaracijoje (GPM311 forma⁹).

Pajamų mokesčio deklaracijoje turi būti nurodomos visos per 2022 m. mokestinį laikotarpį gyventojų gautos pajamos, išskyrus nurodytas Nedeklaruojamų neapmokestinamųjų pajamų sąrašė¹⁰.

Patogiausia ir paprasčiausia pajamų mokesčio deklaraciją užpildyti ir pateikti elektroniniu būdu per VMI Elektroninio deklaravimo informacinę sistemą (<https://deklaravimas.vmi.lt/>), pasinaudojus vedliu, parengtu pagal klausimų – atsakymų principą.

2022 m. mokestinio laikotarpio pajamų mokesčio deklaracijas reikia pateikti iki šių metų gegužės 2 dienos. Be to, iki š. m. gegužės 2 d. pasirinktą paramos gavėją ar politinę partiją paremti ketinantys gyventojai turi **elektroniniu būdu** pateikti Prašymą pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams ir (arba) politinėms partijoms (FR0512 formos 05 versija¹¹).

Pajamų mokesčio permoka, apskaičiuota gyventojų iki š. m. gegužės 2 d. pateiktoje pajamų mokesčio deklaracijoje, gražinama iki 2023 m. liepos 31 d., o pagal pateiktą po š. m. gegužės 2 d., – per 90 dienų po jos gavimo VMI dienos.

Gyventojai, ankstesniais metais nepasinaudoję mokesčio lengvatomis (t. y. neprisitaikę metinio NPD, prisitaikę ne visą jo sumą, nedeklaravę patirtų išlaidų, mažinančių apmokestinamąsias pajamas) ir nesusigrąžinę pajamų mokesčio permokos, tai padaryti gali, pateikdami arba patikslindami 2021 m., 2020 m., 2019 m. ar 2018 m. mokestinio laikotarpio pajamų mokesčio deklaraciją.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

Virginija Trafimovienė, tel. (8 5)268 7932, el. p. virginija.trafimoviene@vmi.lt,
Valė Gaidė, tel. (8 5) 2687 894, el. p. vale.gaide@vmi.lt

⁹ Patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2019 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. VA-93 „Dėl Pavyzdinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formos ir jos priedų formų ir jų užpildymo, pateikimo bei tikslinimo taisyklių patvirtinimo“.

¹⁰ Žr. Pavyzdinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formos ir jos priedų formų ir jų užpildymo, pateikimo bei tikslinimo taisyklių 2 priedą.

¹¹ Patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2021 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. VA-76.